

Handläggare
Ann-Sofie Lagercrantz
50163

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum 2021-10-25 Ärendebeteckning KS 2021/0710

Kommunstyrelsen

Yttrade över Justitiedepartementets remiss Kommuner mot brott (SOU 2021:49)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar kommunledningskontorets yttrande som sitt och översänder det till Justitiedepartementet som Kalmar kommuns svar på remissen Kommuner mot brott (SOU 2021:49).

Bakgrund

Kalmar kommun har fått betänkandet av utredningen om kommunernas brottsförebyggande ansvar, Kommuner mot brott (SOU 2021:49) på remiss. Ärendet har beretts på kommunledningskontoret, verksamhetsområde trygghet & säkerhet. I handläggningsprocessen har synpunkter inhämtats från Kalmar kommuns lokala brottsförebyggande råd, socialförvaltningens ledning samt verksamhetsutvecklare i utbildningsförvaltningen.

Sammanfattning av ärendet

I november 2019 tillsatte regeringen en särskild utredare med uppdrag att föreslå hur ett lagstadgat kommunalt ansvar för det brottsförebyggande arbetet bör utformas. Uppdraget har således inte varit att överväga om det kommunala ansvaret för brottsförebyggande arbete ska lagstadgas utan att överväga och föreslå hur ett sådant lagstadgat ansvar bör utformas.

Utredningen konstaterar att begreppet brottsförebyggande arbete är tvärsektorielt och saknar en formell definition. Utredningen har inte närmare avgränsat eller definierat vilken typ av åtgärder som ska anses ingå, utan fokuserat på vilka krav som kan och bör ställas på alla kommuner. Utredningen pekar på att kommunerna har en viktig roll att spela i det brottsförebyggande arbetet, medan arbetet lokalt inte är tillräckligt prioriterat. Framför allt är det enligt utredningens bedömning angeläget att det brottsförebyggande arbete som bedrivs är effektivt i förhållande till de resurser som satsas. Utredningens bedömning är att alla kommuner kan och bör ta ansvar för de brottsförebyggande frågorna på ett sätt om främjar effektivitet i

samhällets samlade brottsförebyggande arbete. Utredningen föreslår en ny lag som anger vilka krav som ställs på kommunerna, Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Utredningens förslag om laginnehåll

Kommunerna ska kontinuerligt kartlägga brottsligheten och dess konsekvenser inom kommunens geografiska område, **analysera** underlaget och sammanställa detta i en **lägesbild**.

Utifrån lägesbilden ska kommunerna ta ställning till behovet av åtgärder för att förebygga brott och formulera detta i en **åtgärdsplan**. Kommunerna ska minst vartannat år uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen.

Kommunerna ska inom sitt geografiska område ta ansvar för **samordningen** av det lokala brottsförebyggande arbetet genom att verka för att överenskommelser om samverkan ingås med relevanta aktörer samt att strategiska brottsförebyggande frågor kan hanteras i ett råd bestående av de aktörer som är närmast berörda av arbetet.

Kommunerna ska ha en **samordningsfunktion** för brottsförebyggande frågor.

Kommunstyrelsen ska, om kommunfullmäktige inte beslutar om annat, ansvara för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete samt för att rapportera till kommunfullmäktige om arbetet.

Regeringen ska ge Brå i uppdrag att i samråd med länsstyrelserna kartlägga och analysera kommunernas behov av **strategiskt stöd** samt lämna förslag på hur detta stöd bör anpassas.

Eventuella behov av stöd från andra myndigheter som identifieras ska också redovisas.

Det stöd som länsstyrelserna erbjuder bör utvecklas med fokus på att ge kommunerna ytterligare **operativt stöd** att uppfylla den nya lagens krav. Stödet bör anpassas efter den enskilda kommunens behov och förutsättningar.

Kommunerna ska ges möjlighet att ansöka om **bidrag** för genomförandet av tidsbegränsade och väl motiverade brottsförebyggande åtgärder.

Den föreslagna lagen förutsätter inte att ett informationsutbyte avseende uppgifter om enskilda individer sker, varför regler om sekretess- och dataskydd inte aktualiseras. Det är dock angeläget att förutsättningarna för att utbyta information mellan kommuner och andra aktörer inom det brottsförebyggande arbetet är tydliga och ändamålsenliga.

Enligt utredningens förslag ska staten enligt den så kallade **finansieringsprincipen** kompensera kommunerna från grunden för de uppgifter som de enligt lagförslaget får en lagstadgad skyldighet att utföra. Denna finansiering bör inte vara i form av riktade statsbidrag utan i form av generella bidrag till kommunerna.

Förslag till synpunkter

Kalmar kommun ser positivt på utredningens bedömningar och förslag, och konstaterar att det lokala brottsförebyggande arbetet i Kalmar redan idag till stor del bedrivs på det sätt som beskrivs i Kommuner mot brott (SOU 2021:49)

Vi ser mycket positivt på att utredningen inte avgränsar eller definierar vilken typ av åtgärder som ska anses ingå i kommunernas ansvar utan i stället fokuserar på vilka krav som i sammanhanget ska ställas på alla kommuner.

Vi välkomnar möjligheterna att söka bidrag till särskilda brottsförebyggande åtgärder, men ser samtidigt att förfarandet med tillfälliga statsbidrag har brister. Ansökningsförfarandet är ofta resurskrävande, och de tidsbegränsande aspekterna samt projektbaserad finansiering skapar hinder för långsiktigt arbete.

Utredningens förslag om möjligheter till operativt stöd från Länsstyrelsen kopplat till den enskilda kommunens behov är av stor betydelse för att utveckla ett kunskapsbaserat effektivt brottsförebyggande arbete, inte minst för mindre kommuner.

Kalmar kommun delar utredningens bedömning att förutsättningarna för att utbyta information mellan kommuner och andra aktörer inom det brottsförebyggande arbetet behöver vara tydliga och ändamålsenliga. Idag finns hinder som begränsar samverkan och effektivitet i arbetet och vi framhåller behovet av att se över och förbättra dessa förutsättningar.

Kalmar kommun poängterar också vikten av att finansieringsprincipen ska råda. Att fullgöra det ansvar som förslaget innebär kräver tillräcklig, långsiktig och stadig finansiering.

Ann-Sofie Lagercrantz
Strateg, social hållbarhet

Bilaga
Remiss